

Utsikt från höjden vid Kvarnbrodda, norrut mot Veberöd

7.4.7 Dörröd - Kvarnbrodda

Naturförhållanden

Området ligger uppe på Romeleåsen öster om Dörröds by och består av ett kuperat landskap med en urbergsrygg som löper i öst-västlig riktning igenom området. Dörröd är en av de få byarna på åsen och övriga odlingsmarker har främst brukats av ensamgårdar. Kvarnbrodda i öster var en sådan ensamgård liksom Påarp i söder. Kring Dörröds by, Kvarnbrodda och Påarp fanns omfattande betade utmarker fram till skiftena i början av 1800-talet. Stora delar av utmarkerna var trädklädda på rekognosceringskartan från 1812-20. Öster om Dörröd fanns omfattande fuktängar på inägomark. Höjden söder om Kvarnbrodda gård samt i norra delen av området framträder tydligt på denna karta. Under 1800-talet odlades stora delar av ängsmarkerna och delar av utmarken upp. Gårdar flyttades ut från Dörröd, bl.a. Skoghuset och Stenröd i nordost. En del torpbebyggelse etableras på den f.d. utmarken, bl.a. vid Örnahus, sydväst om Dörröd. På ekonomiska kartan 1912 framträder ett landskap som inte skiljer sig speciellt mycket från dagens. Skogsmarken har något större utbredning och stora delar betas fortfarande. Störst förändring har

skett i södra delen kring Påarp där skog och hagmark odlades upp i början av 1900-talet. Odlingsmarkerna kring Kvarnbrodda omvandlades till golfbana på 1970-talet.

Landskapsekologi

Inom området finns flera naturbetesmarker med spridningskorridorer mellan sig. Igenväxning och dålig hävd håller dock på att fragmentera gräsmarkerna och försvårar genetiskt utbyte mellan olika populationer. I nordost, i område 4.8, ligger ytterligare två stora fäladsmarker inom några hundra meter från de fäladerna i norra delen av detta område och spridningsmöjligheterna är relativt goda. Åt sydost finns ett stråk med naturbetesmarker på Romeleåsens övre sluttning, via naturreservatet Humlarödshus fälad i Sjöbo kommun, som ligger strax utanför kommungränsen, bara ca 100 meter från området. De äldre trädmiljöerna i området är dock relativt isolerade och det är först på ca 1-2 kilometers avstånd som angränsande bestånd finns i norr och väster.

Kulturmiljövärden

Landskapet präglas av skiftesreformerna men har en hel del spår av det äldre odlingslandskapet i form av

fäladsrester, äldre hägnadsvallar, fornlämningar, by- och gårdstomter m.m. Bymiljön i Dörröd är välbevarad och många av gårdarna och torpen i landskapet är ålderdomliga med korsvirke som byggnadsmaterial.

Landskapsbild

Dörröd med omgivning bildar ett klart avgränsat landskapsrum som öppnar sig i norr mot Veberöd längs landsvägen. Bryn och dungar samt bymiljön är viktiga element i landskapet. Från höjden norr om Kvarnbrodda och NV Skoghuset, erbjuds vida utblickar över det kuperade landskapet och mot Vombsänkan i nordost. Förutom den nya landsvägen finns här få, stora iögonfallande nya inslag i landskapet.

Friluftsliv

Tillgänglighet är begränsad då kollektivtrafik saknas och parkeringsmöjligheterna är få. Parkering finns vid golfbanan där dock medlemmar har företräde. Skåneleden passerar genom området och förbinder Blentarp i öster med Genarp i väster, där bussanslutningar finns.

Upplevelsevärden: vida utblickar, varierade natur- och kulturmiljöer med historisk kontinuitet, stora biologiska värden i skogar och fäladsmarker.

Förutsättningar för värden i landskapet

Området ägs främst av mindre, privata markägare. Förutsättningarna för boskapsskötsel har försämrats, vilket är ett stort hot mot landskapets värden. Skogsbruket påverkar idag delar av skogen mellan Kvarnbrodda och Dörröd medan många av de övriga mindre skogspartierna lämnats orörda. En ökad aktivitet inom skogsbruket innebär ett hot mot de stora biologiska värden som finns knutna till de varierade igenväxningsskogarna och de gamla träden.

Utvecklingsmöjligheter

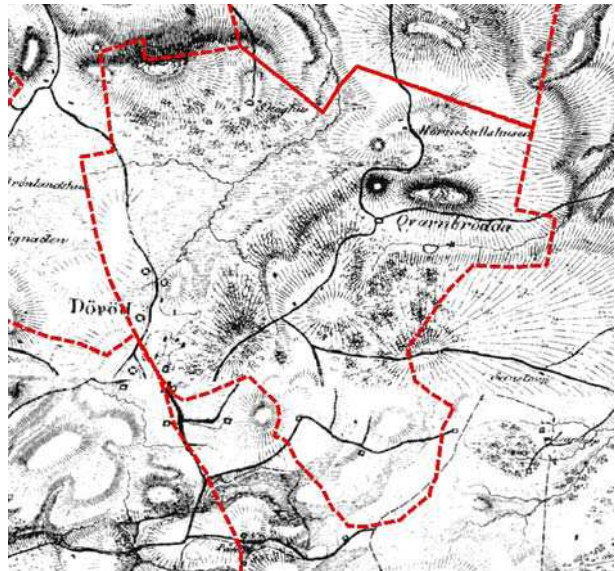
Fäladsmarkerna behöver i flera fall restaureras med röjningar, nya staket och intensifierat bete.

Referenser

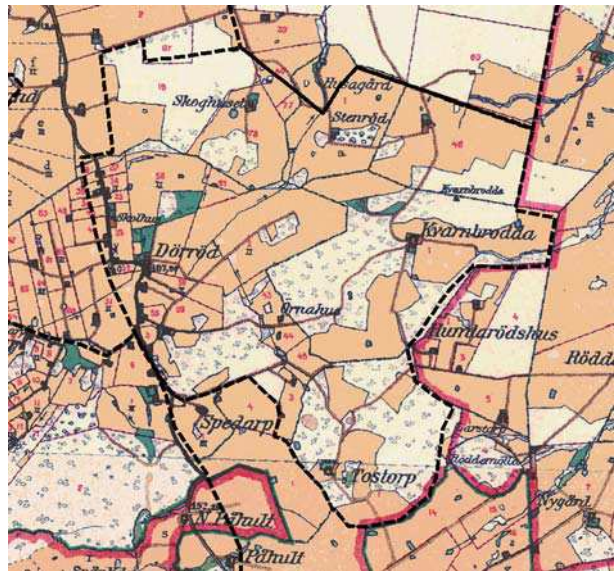
Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.

Svensson, A. 1988. Romeleåsen. Vegetationsinventering och naturvärdesbedömning, Länsstyrelsen i Malmöhus län / Lunds kommun.

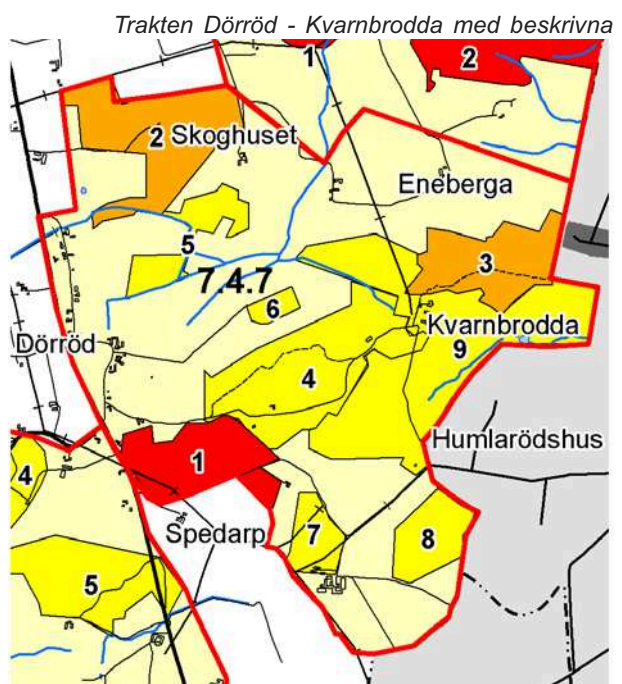
Gammal hassel vid Kvarnbrodda

Skånska rekognosceringskartan 1812-20

Häradseconomiska kartan 1912

(7.4.7) 1 Fälad SO Dörröd (1)**Area:** 20 ha**Status:** Riksintresse (NV, F, PR)**Fastighet:** Dörröd 3:5, 3:11, 20:1**Naturtyp:** Träd- och buskrik naturbetesmark**Motiv:** N, K**Beskrivning**

En stor varierad fäladsmark med mycket träd. Stora delar av området har karaktär av skogsbete. Området ligger på en nordsluttning där ytligt grundvatten skapar fuktiga miljöer i sluttningen. Berggrunden består av urberg som överlagras av stenrik urbergsmorän. Närmast vägen i söder finns ett kulturbete i väster och en fin öppen naturbetesmark i öster. Dessa delar avgränsas av hägnadsvallar. Söder om vägen ligger en mindre fäladsrest i öster som är mycket igenvuxen av främst buskage med en, slån, hagtorn men det börjar komma en del lövträd i de mer igenväxta partierna. En öppen fuktäng ligger i den centrala delen ut mot norra kanten. Floran består av arter som mannagräs, gökblomster och kärrtistel i de fuktiga partierna och stenmåra, grässtjärnblomma och rölleka med inslag av bl.a. grönvit nattviol, på de torrare partierna i norr. Norr om de öppna betesmarkerna i södra delen kommer en gammal hägnadsvall och innanför växer en hel del gamla vidkroniga utmarksbogar och andra lövträd. Norrut på sluttningen finns det öppna partier med örtrik naturbetesmark men större delen består av betad alsumpskog med inslag av ask och på torrare partier bok, ek och björk. Hassel och hagtorn är vanliga i buskskiktet. Det är mycket möjligt att området varit slätteräng med den södra hägnadsvallen som gräns mot utmarken i söder.

Värden

Mycket stora botaniska och zoologiska värden samt kulturhistoriska värden.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd med återkommande röjningar.

Utvecklingsmöjligheter

Den södra fäladsresten behöver röjas kraftigt. Här fanns ett nytt elstängsel 2002. Den stora betesmarken i norr behöver inte några större åtgärder men viss gallring av vissa partier är önskvärt.

Referenser

Länsstyrelsen i Skåne län. 2003. Äng- och hagmarker i Lunds kommun. Skåne i utveckling 2003:11.

(7.4.7) 2 Skoghusets fälad (2)**Area:** 27,3 ha**Status:** Riksintresse (NV, F, PR)**Fastighet:** Veberöd 5:6, Dörröd 20:1**Naturtyp:** Fäladsmark och hagmark**Motiv:** N, K, L, F**Beskrivning**

På höjden väster om Skoghuset, nordost Dörröd, finns en större fäladsmark där urberget går i dagen på toppen och i övrigt överlagras av mager urbergsmorän. Enbuskar dominerar buskskiktet på höjden och vissa partier är mycket igenväxta (området betades inte 2002 och fårstängslen var dåliga). I fäladen finns flera gamla hägnadsvallar och en äldre väg som passerar över området. I nedre delarna av sluttningarna finns inslag av lövträd och igenväxande ungskog som ställvis är tät. I östra delen finns en flack fuktig gräs- och lövskog. Södra delen består av trädrik hagmark med främst ek med inslag av bok, björk, hassel och hagtorn. Södra delen av hagmarken består av en fuktäng med mycket rik flora. Bland annat förekommer smörbollor och majnycklar och i hasselsnåren i kanten växer sankt pers nycklar. Söder om hagmarken finns ett område med frodig askskog in mot Dörröd. Fältskiktet är mycket frodigt med högörtsvegetation, skogsbingel, nässlor, storrams, kirskål m.m. I skogen finns inslag av lind och hägg.

Värden

Ett varierat område med stora biologiska värden. Här finns även stora kulturmiljövärden och stora kvaliteter för friluftsliv och landskapsbild.

Förutsättningar för bevarande

Återupptagen betesdrift och röjningar av fäladsmarken.

Utvecklingsmöjligheter

Nya staket och röjningar av fäladsmarken i norr. Återupptagen betesdrift.

Referenser

Länsstyrelsen i Skåne län. 2003. Äng- och hagmarker i Lunds kommun. Skåne i utveckling 2003:11.

Utsikt från höjden i betesmarken SO Dörröd

(7.4.7) 3 Kvarnbrodda backe (2)

Area: 19,8 ha

Status: Riksintresse (NV, F, PR)

Fastighet: Veberöd 14:1, Kvarnbrodda 2:1

Naturtyp: Trädrik fäladsmark

Motiv: N, K, F, L, G

Beskrivning

Höjdsträckningen norr om Kvarnbrodda gård är en gammal fäladsmark med mycket träd i västra och norra delen. Berget går i dagen på flera ställen i höjden och omges av hållmarkstorrängar. Urbergs-moränen är blockrik. På höjden går en stensträng i östvästlig riktning. I öster nedanför höjden finns buskrik fäladsmark där en dominerar med inslag av hagtorn, hassel och ros. I nordost finns öppna betesmarker som delvis tidigare varit uppodlade. Delar av sluttningen i öster har karaktär av björkhage. Området är ganska igenvuxet och trädskiktet har slutit sig på fler ställen. På västra sidan av höjden växer flera vidkroniga utmarksbogar med stort inslag av rönn. Utsikten från toppen är storslagen men den försvinner med fortgående igenväxning. Området gränsar till golfbanan i söder och odlad mark i norr. Skåneleden passerar genom området över höjdsträckningen.

Värden

Stora biologiska, kulturhistoriska och rekreativa värden.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt betesdrift med omfattande röjningar.

Utvecklingsmöjligheter

Stora delar av området behöver kraftiga röjningar för att öppna upp för fältskiktet. Vidkroniga träd bör friställas och enbusksnären reduceras.

Referenser

Länsstyrelsen i Skåne län. 2003. Äng- och hagmarker i Lunds kommun. Skåne i utveckling 2003:11.

Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.

Gamla bokar på Kvarnbrodda fälad

(7.4.7) 4 Kvarnbroddaskogen (3)

Area: 36,8 ha

Status: Riksintresse (NV, F, PR)

Fastighet: Kvarnbrodda 2:1, Dörröd 7:17

Naturtyp: Lövskog av ängstyp där boken dominerar.

Motiv: N, F

Beskrivning

Mellan Dörröd och Kvarnbrodda finns en skogklädd höjdsträckning som sluttar mot norr. I de nedre delarna av sluttningen tränger ytligt grundvatten fram och skapar frodiga fältskikt med högörtvegetation och stort inslag av ask. Sluttningarna består annars främst av ängsbokskog med partier av hedbokskog i de övre delarna. Längst i norr finns planterad björkskog på åkermark. Nordvästra hörnet är en vildvuxen lövsumpskog med ask, alm, bok, hägg, björk och hassel och ett frodigt fältskikt av skogsbingel, hallon, humleblomster m.m. Området är utpekad som nyckelbiotop i Skogsvårdsstyrelsens inventering.

En fin hängadsvall ligger nedanför sluttningen i norr och har troligen varit gräns mellan inmark i norr och utmarken i söder. Kvarnbroddaskogen har föryngrats över stora ytor och domineras av 40-80 årig skog, ungskog (5-10 år) samt enstaka överståndare (minst 120 år) i sluttningen. Framkomligheten är mycket begränsad i de täta ungskogsbestånden.

Värden

Varierad lövskog med kontinuitet och biologiska värden. Området har stora upplevelsevärden för friluftslivet.

Förutsättningar för bevarande

Ett naturvårdsanpassat skogsbruk.

Utvecklingsmöjligheter

Kvarnbroddaskogen borde kunna öppnas upp för friluftslivet i större omfattning genom anläggande av parkering och strövstigar. Eventuellt naturreservat för ersättning till markägaren kan övervägas.

Referenser

Länsstyrelsen i Skåne län. 2003. Äng- och hagmarker i Lunds kommun. Skåne i utveckling 2003:11.

(7.4.7) 5 Skoghuslunden (3)

Area: 9,9 ha
Status: Riksintresse (NV, F, PR)
Fastighet: Dörröd 20:1, Veberöd 31:1
Naturtyp: Lövblandskog
Motiv: N

Beskrivning

Området består av varierad lövblandskog på inägo-
 mark. Fältskiktet är relativt artrikt med många lund-
 arter, t.ex. St. Pers nycklar.

Värden

Biologiska värden

Förutsättningar för bevarande

Inga ingrepp för skogsbruk.

Utvecklingsmöjligheter

Vissa naturvårdsgällringar för att gynna vidkroniga
 träd och ingenväxningssuccesiorer.

Referenser

*Skogsvårdsstyrelsen i Södra Götaland. 2002. Nyckel-
 biotopsinventeringen.*

(7.4.7) 6 Lundmiljö Ö Dörröd (2)

Area: 2,5 ha
Status: Riksintresse (NV, F, PR)
Fastighet: Dörröd 20:1
Naturtyp: Blandlövsog
Motiv: N

Beskrivning

Området består av varierad lövblandskog på inägo-
 mark. Fältskiktet är relativt artrikt med många lund-
 arter t ex St Pers nycklar.

Värden

Biologiska värden

Förutsättningar för bevarande

Inga ingrepp från skogsbruk

Utvecklingsmöjligheter

Vissa naturvårdsgällringar för att gynna vidkroniga
 träd och ingenväxningssuccesiorer.

Referenser

*Länsstyrelsen i Skåne län. 2003. Äng- och hagmarker i
 Lunds kommun. Skåne i utveckling 2003:11.*

(7.4.7) 7 Tostorp (3)

Area: 7,3 ha
Status: Riksintresse (NV, F, PR)
Fastighet: Tostorp 1:1
Naturtyp: Bokskog
Motiv: N

Beskrivning

Nordväst om gården Tostorp ligger ett skogsområde
 som domineras av bok. Skogen är varierad med in-
 slag av andra lövträd och flera vidkroniga och fler-
 stammiga träd. Åldern på skogen är ca 80 år och är
 utbildad på en igenväxt fäladsmark.

Värden

Biologiska värden

Förutsättningar för bevarande

Naturvårdsanpassat skogsbruk

Utvecklingsmöjligheter

-

Referenser

*Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fälads-
 mark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.*

Äldre bebyggelse söder om Dörröd

Utblick från Kvarnbroddaåsen mot Dörröd

(7.4.7) 8 Tostorp Ö (3)

Area: 11,8 ha
Status: Riksintresse (NV, F, PR)
Fastighet: Tostorp 1:1
Naturtyp: Lövblandskog och bokskog
Motiv: N

Beskrivning

Öster om Tostorp ligger ett skogsområde som domineras av bok. Skogen är varierad med inslag av andra lövträd och flera vidkroniga och flerstammiga träd. Åldern på skogen är ca 80 år och utgörs av en igenväxt fäladsmark.

Värden

Biologiska värden

Förutsättningar för bevarande

Naturvårdsanpassat skogsbruk.

Utvecklingsmöjligheter

-

Referenser

Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.

Fäladsmark SO Dörröd

Betad askskog i fäladen SO Dörröd

(7.4.7) 9 Kvarnbrodda gård (3)

Area: 60 ha
Status: Riksintresse (NV, F, PR)
Fastighet: Kvarnbrodda 2:1
Naturtyp: Golfbana med skogsdungar
Motiv: N, F, K, L

Beskrivning

De gamla odlingsmarkerna kring Kvarnbrodda gård är idag golfbana och utnyttjas flitigt året runt. Landskapet är varierat med många skogsdungar och fristående träd som skapar en mycket tilltalande landskapsbild. Förekomsten av många olika lövträd, gamla träd och död ved skapar förutsättningar för en rik flora och fauna. Tillgängligheten för icke-golfare är dålig.

Värden

Rekreativa och biologiska

Förutsättningar för bevarande

Bevarande av de varierade trädmiljöerna utan skogsbruksåtgärder.

Utvecklingsmöjligheter

Bevarande av skogsdungarna som nyckelbiotoper.

Referenser

Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.

Gammal bok i fäladen SO Dörröd

Skifteskarta över Kvarnbrodda 1721

